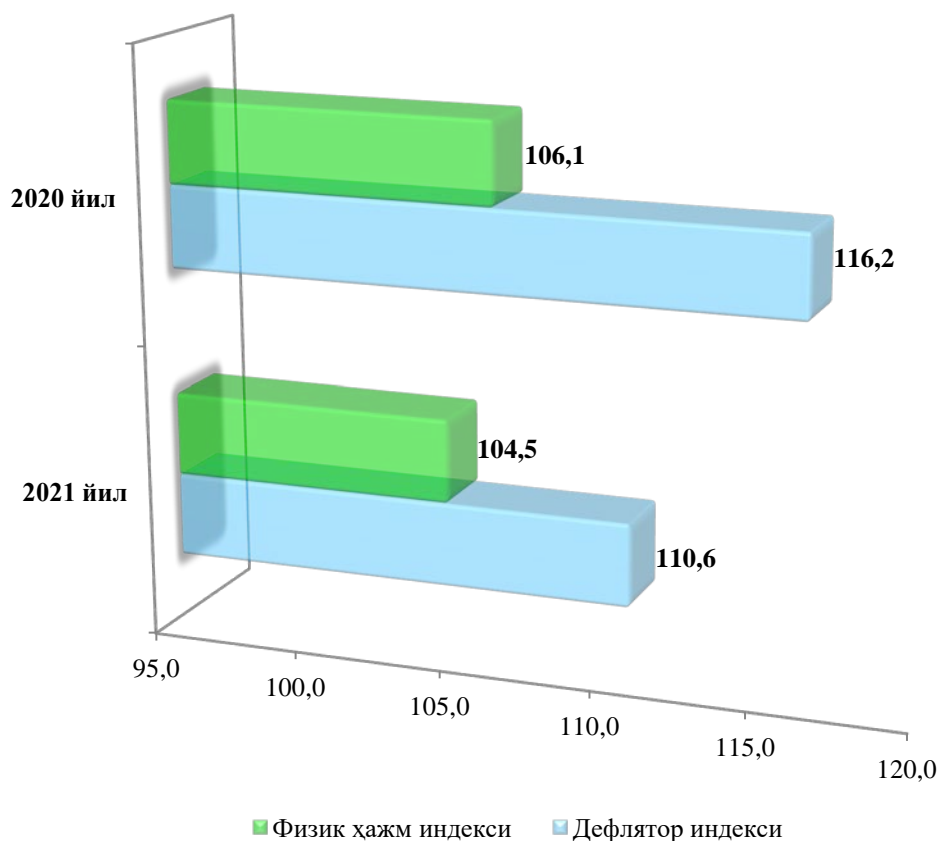

I. ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТ

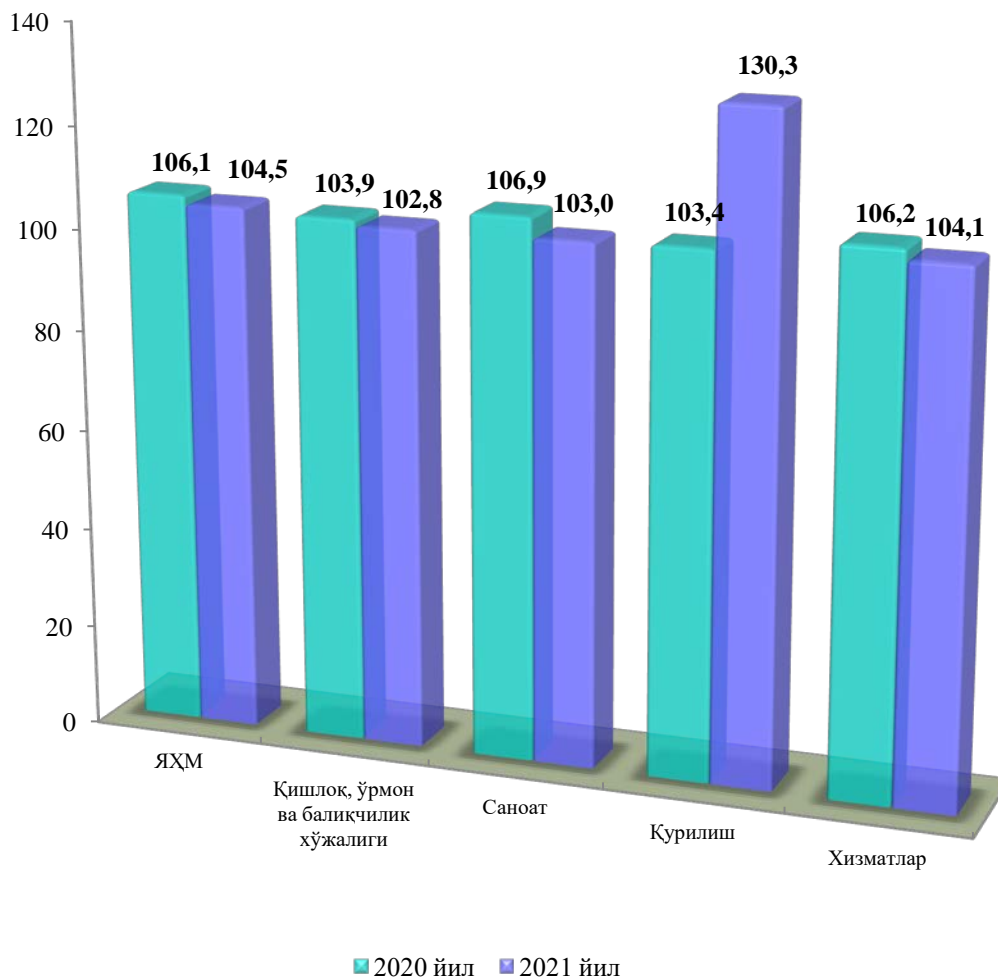
Дастлабки маълумотларга кўра, 2021 йил январь-март ойларида ишлаб чиқарилган ялпи ҳудудий маҳсулотнинг (ЯҲМ) ҳажми жорий нархларда 14 492,1 млрд. сўмни ташкил этди ва 2020 йилнинг мос даврига нисбатан 4,5 %га ўсди. ЯҲМ дефлятор индекси 2020 йил январь-март ойларидаги нархларга нисбатан 110,6 %ни ташкил қилди.

Ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯҲМ) – миллий ҳисоблар тизимининг асосий кўрсаткичи бўлиб, муайян даврда минтақанинг иқтисодий ҳудудида жойлашган резидент – институционал бирликлар ишлаб чиқариш фаолиятининг якуний натижасини ифодалайди. ЯҲМ ишлаб чиқариш усулида, иқтисодий фаолият турлари бўйича ялпи қўшилган қиймат ҳажми ва маҳсулотларга соф солиқлар йиғиндиси орқали ҳисобланади.

2020-2021 йил январь-март ойлари учун ЯҲМ физик ҳажми ва дефлятор индекси динамикаси қуйидаги маълумотлар билан тавсифланади (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан %да).

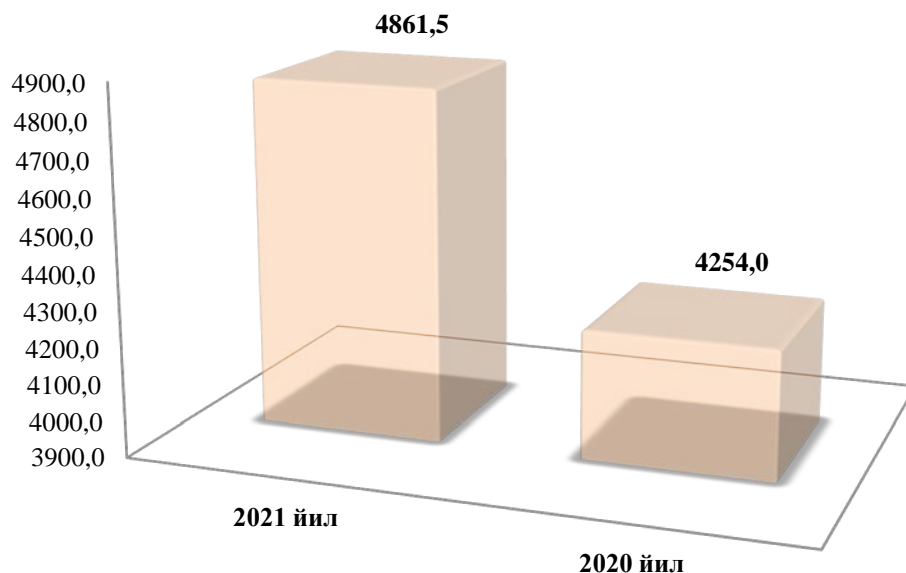
**Январь-март ойларида ЯХМнинг иқтисодий фаолият турлари
бўйича мутлақ ўсиш суръатлари**
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан %да)

Худуд иқтисодиётнинг асосий тармоқларида кузатилган ўсиш суръатлари ЯХМ ўсишида асосий омил бўлиб хизмат қилди. Жумладан, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги тармоғининг ўсиш суръати 102,8 %, (ЯХМ таркибидаги улуши - 16,0 %), саноат - 103,0 % (52,7 %), қурилиш - 130,3 % (5,8 %), савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар - 103,8 % (7,4 %), ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа - 105,1 % (5,2 %) ҳамда бошқа хизмат тармоқлари - 103,8 % (12,9 %)ни ташкил этди.

Аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯХМ 4861,5 минг сўмни ташкил этди ва ўсиш суръати ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 103,3 %га ўсди.

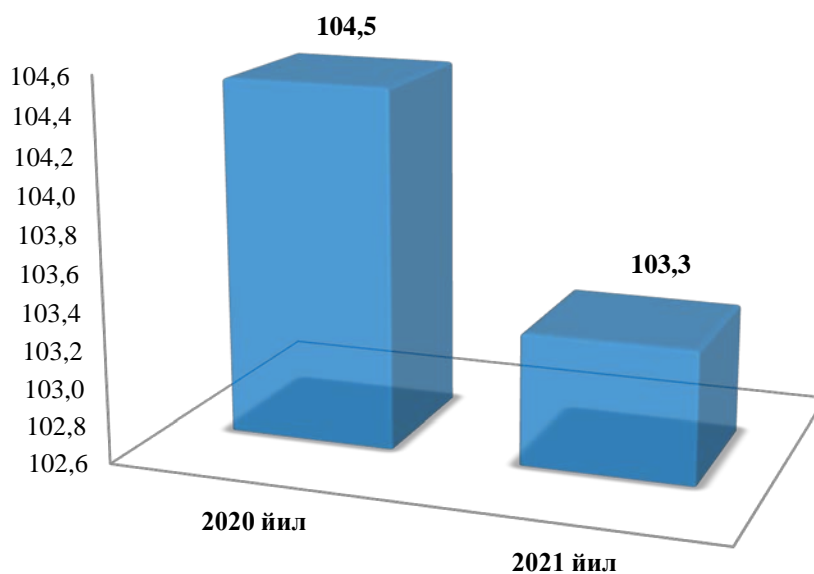
**Январь-март ойларида аҳоли жон бошига
ҳисобланган ЯҲМ ҳажми**

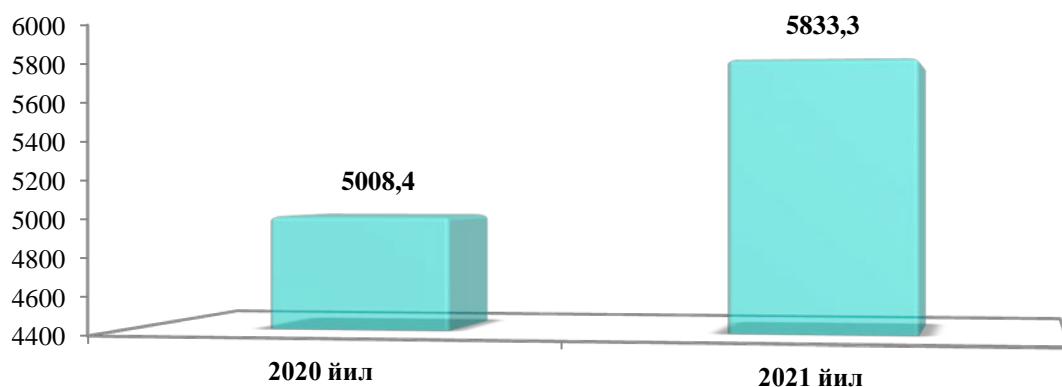
(жорий нархларда, минг сўм)

**Январь-март ойларида аҳоли жон бошига
ҳисобланган ЯҲМ ўсиш суръатлари**

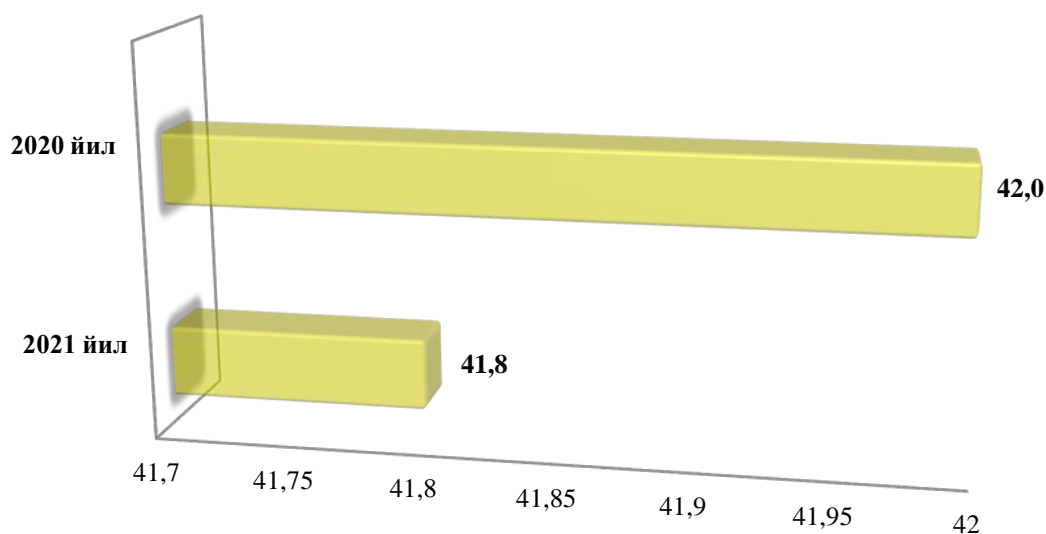
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан %да)

**Январь-март ойларида ЯХМ ишлаб чиқаришда кичик бизнеснинг
ялпи қўшган қиймати ҳажми (млрд. сўмда)**

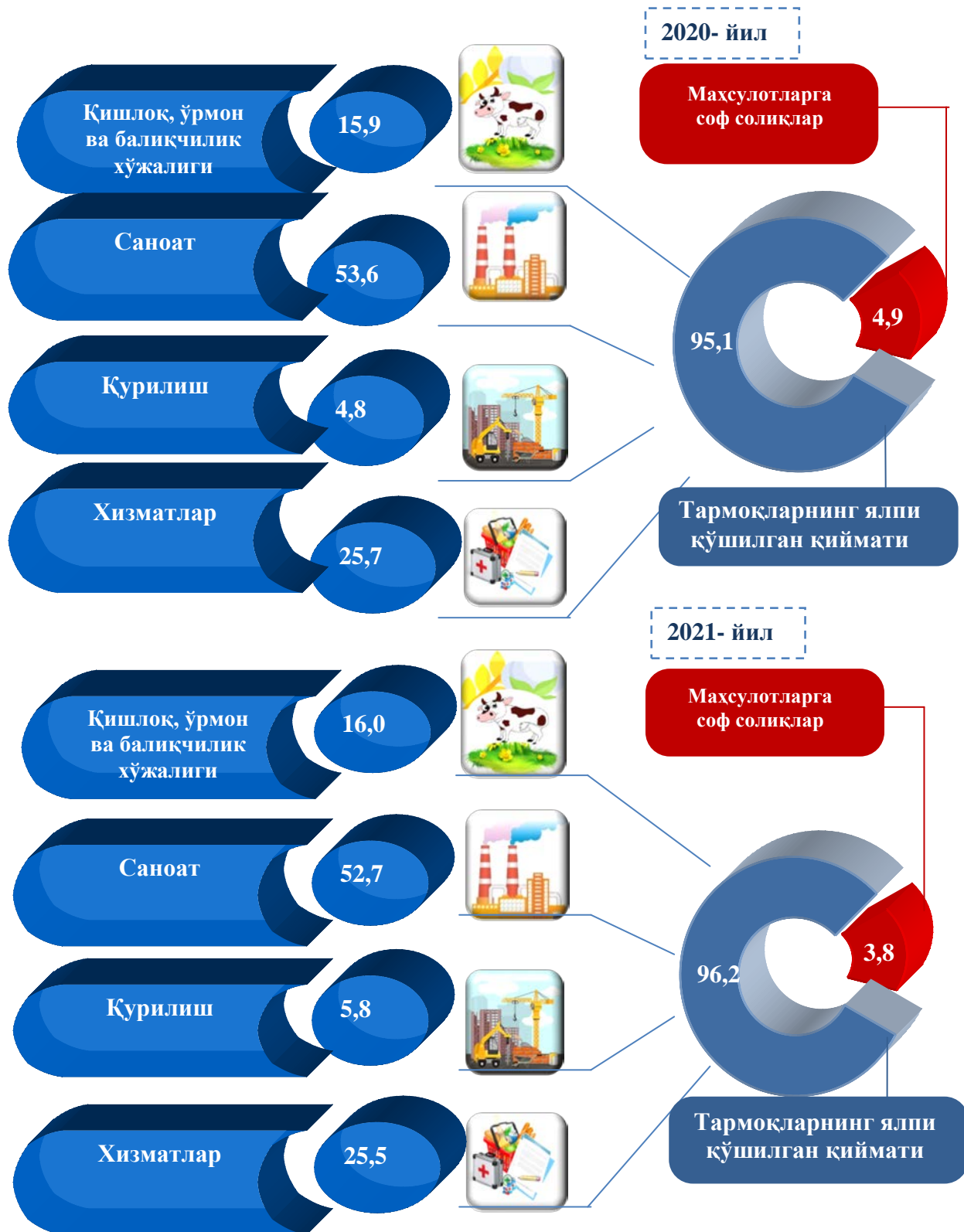

**Январь-март ойларида кичик бизнеснинг ЯХМдаги улуши
(Ялпи қўшилган қийматга нисбатан %да)**

Январь-март ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича
ЯХМнинг ишлаб чиқариш ҳажми ва ўсиш суръатлари

	млрд. сўм		Физик ҳажм индекси %да
	2020 йил январь-март	2021 йил январь-март	
I.ЯХМ - жами	12 535,0	14 492,1	104,5
<i>шу жумладан:</i>			
Тармоқларнинг ялпи қўшилган қиймати	11 914,8	13 946,3	104,6
Маҳсулотларга соф солиқлар	620,2	545,8	103,9
II.Тармоқларнинг ялпи қўшилган қиймати	11 914,8	13 946,3	104,6
Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги	1 890,8	2 226,5	102,8
Саноат (қурилишни қўшган ҳолда)	6 957,2	8 161,6	105,2
саноат	6 386,0	7 348,0	103,0
қурилиш	571,2	813,6	130,3
Хизматлар	3 066,8	3 558,2	104,1
савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	872,3	1 035,5	103,8
ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа хизматлари	607,3	719,2	105,1
бошқа хизмат тармоқлари	1 587,2	1 803,5	103,8

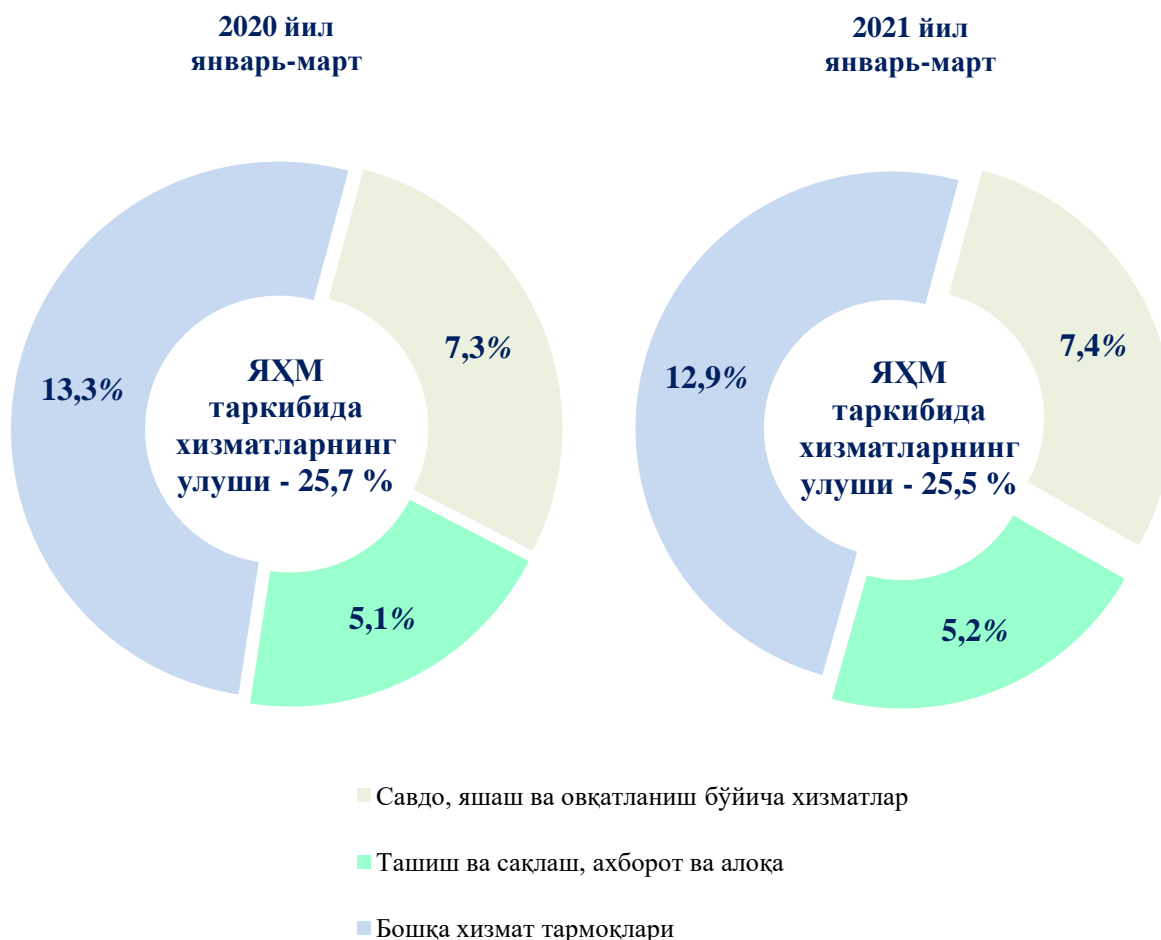

Юқорида келтирилган диаграммада қурилиш тармоғининг ЯҲМ таркибидаги улуши 2020 йилдаги 4,8 %дан 2021 йилда 5,8 %га, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги улуши 15,9 %дан 16,0 %га ошди.

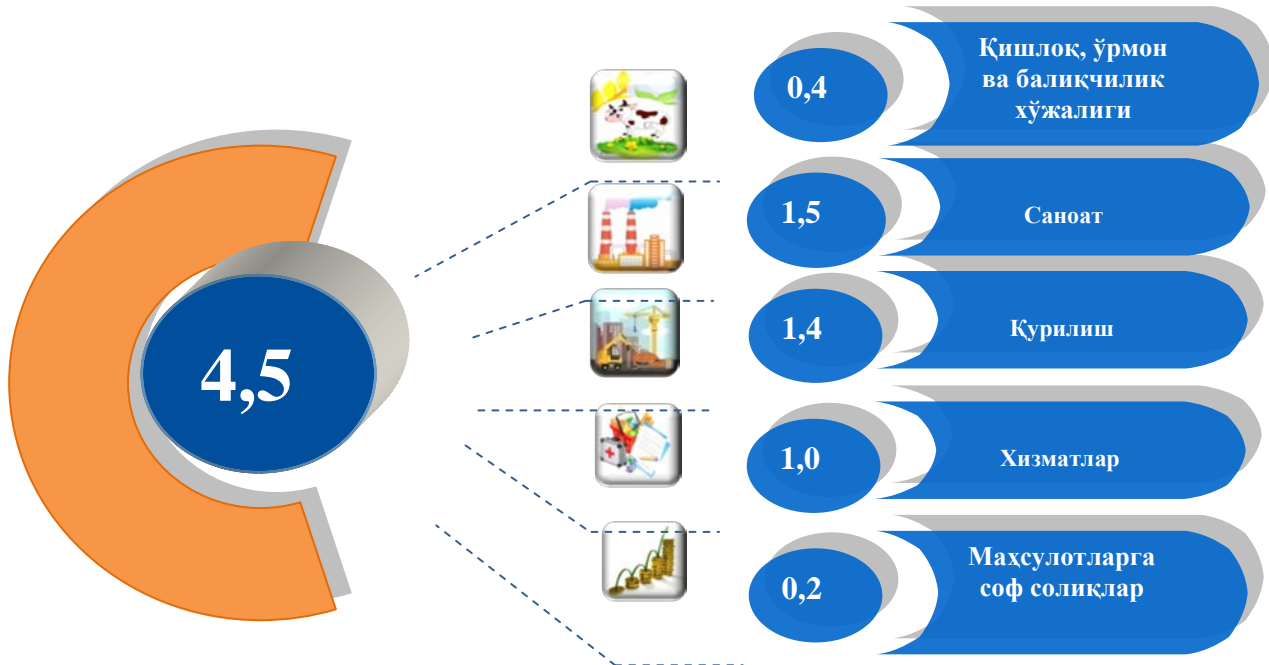
Хизматлар соҳасининг ЯҲМ таркибидаги улуши эса 25,7 %дан 25,5 %га камайди. Савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматларнинг ЯҲМ таркибидаги улуши 7,4 %ни (2020 йил январь-март - 7,3 %), ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа - 5,2 %ни (5,1 %), бошқа хизмат тармоқлари - 12,9 %ни (13,3 %) ташкил этди.

ЯҲМ ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг 41,8 %и кичик тадбиркорлик (бизнес) ҳиссасига тўғри келди, бу кўрсаткич 2020 йил январь-март ойларида 42,0 %ни ташкил қилган.

Хизматлар соҳасининг ялпи қўшилган қиймати таркиби (жамига нисбатан %да)

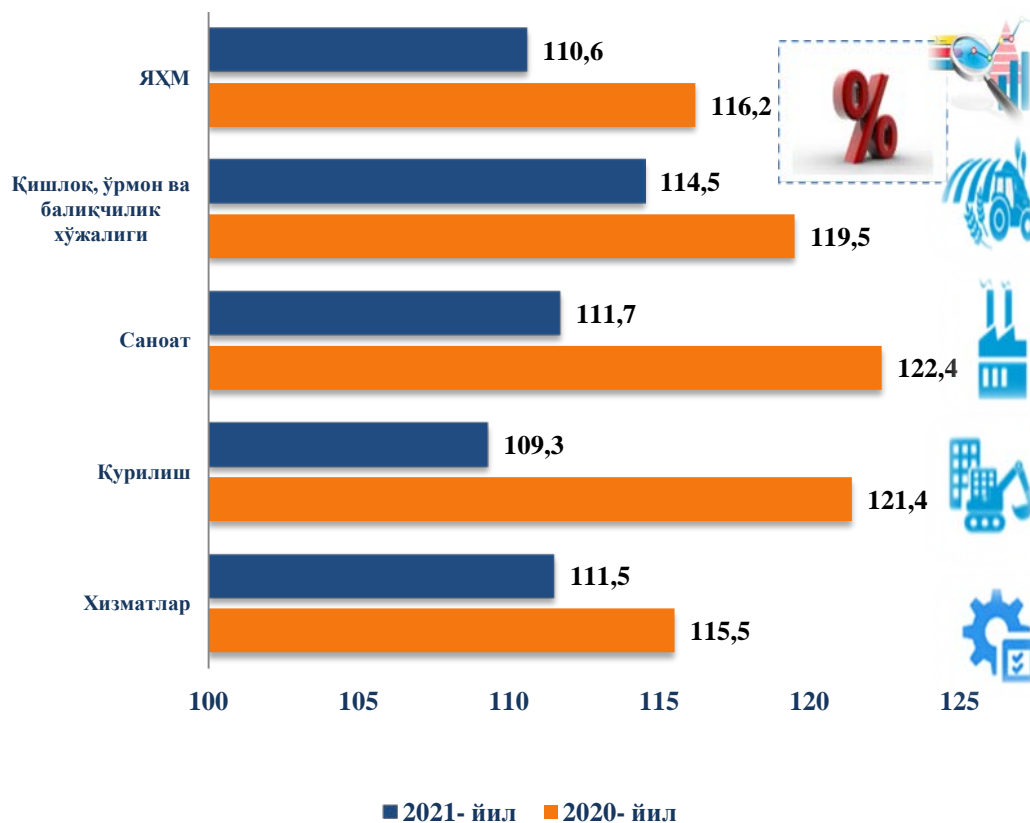

2021 йил январь-март ойларида ЯҲМ ўсишида тармоқларнинг ҳиссаси
(жамига нисбатан %да)

2021 йил январь-март ойларида ЯҲМ дефлятори индекси 2020 йил январь-март ойларидаги нархларга нисбатан 110,6 фоизни ташкил этди. ЯҲМ дефлятори индексининг энг юқори кўрсаткичлари қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида – 114,5 %, саноатда – 111,7 %, хизматларда – 111,5 % қайд этилди.

Январь-март ойларида ЯХМнинг иқтисодий фаолият
турлари бўйича дефлятор индекси
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан %да)

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯХМ) - миллий ҳисоблар тизимининг асосий кўрсаткичи бўлиб, муайян даврда минтақанинг иқтисодий ҳудудида жойлашган резидент-институционал бирликлар ишлаб чиқариш фаолиятининг якуний натижасини ифодалайди.

Аҳоли жон бошига (ЯХМ) муайян даврда жорий нархлардаги ЯХМ ҳажмини мамлакат (ҳудуд)нинг ўртача аҳолиси сонига бўлиш орқали аниқланади.

Ялпи қўшилган қиймат (ЯҚҚ) ишлаб чиқарилган товарлар ва хизматлар қиймати (ишлаб чиқариш) ва ишлаб чиқариш жараёнида тўлалигича истеъмол қилинган товарлар ва хизматлар қиймати (оралиқ истеъмол) ўртасидаги фарқ орқали аниқланади.

Маҳсулотлар учун солиқлар - товар ёки хизматнинг бир бирлигига, яъни резидентлар томонидан ишлаб чиқариладиган, сотиладиган ёки импорт қилинадиган товарлар ва хизматларнинг миқдори ёки қийматига мутаносиб тарзда солинадиган солиқлар. Уларга қўшилган қиймат солиғи, акцизлар, экспорт ва импорт учун солиқлар ва бошқалар кирилади.

Маҳсулотлар учун субсидиялар - давлат бюджетидан товарлар ёки хизматларнинг бир бирлигига, яъни резидентлар томонидан ишлаб чиқариладиган, сотиладиган ёки импорт қилинадиган товарлар ва хизматларнинг миқдори ёки қийматига мутаносиб тарзда тўланадиган маблағлар (субсидиялар).

Маҳсулотлар учун соф солиқлар маҳсулотлар учун солиқлардан маҳсулотлар учун субсидияларни айириш орқали аниқланади.

ЯХМ физик ҳажм индекси (ўсиш суръати) доимий нархларда, яъни ўтган йилнинг мос даври нархларида ҳисобланган ҳисобот даври ЯХМни (реал ЯХМ), жорий нархлардаги ўтган йилнинг мос даври ЯХМга нисбати орқали ҳисобланади.

ЯХМ дефлятор индекси - иқтисодиётда нархларнинг ўртача ўзгаришини ифодалайди ва номинал ЯХМнинг (жорий нархлардаги ҳисобот даври ЯХМ) реал ЯХМга нисбати орқали ҳисобланади.